

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01103 Vilnius, tel. +370 631 13112, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-04-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1905 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 19¹, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija), įvertinusi 2026 m. balandžio 21 d. tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) pastabas, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 (toliau – GTESĮ) 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 19¹, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siekiama:

1. Sudaryti sąlygas vykdyti lankstesnę, rizika pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą. Remiantis galiojančiu teisiniu reguliavimu, įtvirtintu GTESĮ 8 ir 9 straipsniuose, geležinkelių transporto eismo saugos institucija (toliau – eismo saugos institucija) privalo taikyti poveikio priemones (pvz., stabdyti bendrojo saugos sertifikato ar saugos leidimo galiojimą) už bet kokį, net formalų pažeidimą, jeigu neįgyvendinama eismo saugos valdymo sistemos priemonė ar procedūra. Įstatymo projektu siūloma nustatyti pareigą eismo saugos institucijai, remiantis ekspertiniu vertinimu, patvirtinti didelį susirūpinimą keliančių geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos (toliau – eismo saugos valdymo sistema) netaikymo arba netinkamo taikymo atvejų sąrašą. Poveikio priemonės būtų taikomos nustačius į šį sąrašą įtrauktą eismo saugos valdymo sistemos priemonės ar procedūros netaikymo ar netinkamo taikymo atvejį. Taip pat siūloma poveikio priemones taikyti nustačius ir į sąrašą neįtrauktą, tačiau pakartotinį eismo saugos valdymo sistemos netaikymo ar netinkamo taikymo atvejį, nes pakartotinis eismo saugos valdymo sistemos priemonių ar procedūrų netaikymo faktas jau kelia didelį susirūpinimą. Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma papildyti 2 straipsnį 2¹ dalimi: „**Didelį susirūpinimą keliantis geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos priemonių netaikymas arba netinkamas taikymas** – geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) veiksmai ar neveikimas, kai netaikomos ar netinkamai taikomos geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos priemonės ir procedūros ir tai sukelia tiesioginę ir (arba) reikšmingą grėsmę geležinkelių transporto eismo saugai.“

2. Suderinti GTESĮ nuostatas su pasikeitusiu teisiniu reguliavimu, įtvirtintu kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, panaikinti teisinio reguliavimo dubliavimą, ištaisyti netikslumus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAI), sprendimus dėl teisės vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą priima viešojo administravimo įgaliojimus turintys subjektai. GTESĮ įtvirtinta praktika, kad asmenims, siekiantiems įgyti teisę dirbti pavojingoje geležinkelio zonoje ir (arba) vadovauti krovinių krovimo ir tvirtinimo

vagonuose darbams, fizinio asmens, dirbančio pavoje zonoje geležinkelio zonoje, pažymėjimus ir krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovo pažymėjimus išduoda privatūs ūkio subjektai – egzaminavimo centrai, veikiantys komerciniu pagrindu, neatitinka imperatyvių VAI normų. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad šiuos pažymėjimus išduoda viešojo administravimo subjektas – eismo saugos institucija, ir nauja redakcija išdėstyti atitinkamus GTESĮ straipsnius, reglamentuojančius minėtų teisių ūkio subjektams suteikimą.

Be to, Susisiekimo ministerija įvertino AB „ORLEN Lietuva“ 2026 m. kovo 27 d. raštu¹ pateiktą pastabą, kad praktikoje identifikuota problema, kad, vadovaujantis GTESĮ 20 straipsnio 1 dalimi, fizinio asmens, dirbančio pavoje zonoje geležinkelio zonoje, pažymėjimą privalo turėti visi fiziniai asmenys, dirbantys pavoje zonoje², net ir tais atvejais, kai realaus pavojaus eismo ar darbuotojų ar eismo saugai nėra, pavyzdžiui, fiziniai asmenys pjauna žolę, kai traukinių eismas nevyksta (yra sustabdytas). Šie darbai nėra susiję su eismo saugai svarbių užduočių atlikimu ir reikalavimas jiems įgyti pažymėjimą, vertintinas kaip perteklinis. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekto 8 straipsniu siūloma papildyti 13 straipsnio 1 dalį 7 punktu:

„7) fiziniams asmenims, atliekantiems su eismo saugai užtikrinti svarbių užduočių atlikimu nesusijusius darbus pavoje zonoje geležinkelio zonoje, kai traukinių eismas darbų atlikimo metu yra nutrauktas. Šiame punkte nurodyti asmenys darbus atlieka, jeigu yra geležinkelių infrastruktūros valdytojo sutikimas. Geležinkelių infrastruktūroje darbus organizuojantys asmenys turi supažindinti fizinius asmenis su pavojų geležinkelių infrastruktūroje keliančiais veiksniais ir apsisaugojimo nuo jų būdais iki darbuotojų atvykimo į pavojingą geležinkelio zoną.“ Taip pat Įstatymo projekto 13 straipsniu siūlomos naujos redakcijos 20 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad fiziniai asmenys, kurie nėra geležinkelių infrastruktūros valdytojų arba geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojai, tačiau siekia įgyti teisę dirbti pavoje zonoje geležinkelio zonoje, turi įgyti fizinio asmens, dirbančio pavoje zonoje geležinkelio zonoje, pažymėjimą, *išskyrus fizinius asmenis, atliekančius darbus, nesusijusius su eismo saugai užtikrinti svarbių užduočių atlikimu, kai traukinių eismas nutrauktas.*

Taip pat 2020 m. gruodžio 3 d. buvo priimtas naujos redakcijos Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymo Nr. VIII-870 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-31 (toliau – Atitikties vertinimo įstatymas Nr. XIV-31), kuriuo, be kita ko, pakeistos GTESĮ vartojamos sąvokos. Kadangi GTESĮ nauja redakcija buvo išdėstyta 2020 m. lapkričio 10 d., nuostatos ir vartojamos sąvokos liko neatnaujintos. Atsižvelgiant į Teisės grupės pastabas, koreguotos Įstatymo projekto 22 straipsniu keičiamo 30 straipsnio 4 ir 5 dalys nuosekliai išdėstyti atitikties vertinimo įstaigos, siekiančios tapti paskirtąja įstaiga, paraiškoje nurodomi duomenys ir pateiktų dokumentų vertinimo tvarka.

Be to, 2025 m. rugsėjo 25 d. priimtas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XV-441 (toliau – VAI Nr. XV-441). Šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto VAI III¹ skyriaus nuostatos įsigalioja 2027 m. lapkričio 1 d. ir nuo šios datos kai kurios GTESĮ nuostatos dubliuotų VAI III¹ skyriaus 28² nuostatas. Atsižvelgiant į tai, atlikta GTESĮ ir VAI Nr. XV-441 nuostatų analizė ir Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti GTESĮ pakeitimus, kurie įsigalios 2027 m. lapkričio 1 d.

3. Siekiant teisinio aiškumo, suderinti GTESĮ nuostatas su Europos Sąjungos praktika. Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti dvi naujas sąvokas – „geležinkelių posistemių techninės taisyklės“ ir „geležinkelių transporto eismo saugos taisyklės“, kurios šiuo metu yra apibrėžtos įstatymo įgyvendinamajame teisės akte – Nacionalinių taisyklių rengimo ir tvirtinimo tvarkos apraše³ (toliau – Tvarkos aprašas), tačiau vartojamos tiek pačiame GTESĮ, tiek kituose įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Taip pat siūloma patikslinti, kad susisiekimo ministras

¹ AB „ORLEN Lietuva“ 2026 m. kovo 27 d. raštas Nr. 2026-D2(2.2-1)-1085 „Dėl pastabų įstatymo projektui“.

² Vadovaujantis GTESĮ 2 straipsnio 43 dalimi, pavoje zonoje geležinkelio zona – zona, kuri tęsiasi 2,5 m į abi puses nuo kraštinių kelių kraštinių bėgių galvučių išorinių briaunų, arba zona, kuri tęsiasi nuo kraštinių kelių kraštinių bėgių galvučių išorinių briaunų iki asmenų prieigą prie geležinkelio kelio ribojančių techninių priemonių.

³ Nacionalinių taisyklių rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašas, patvirtintas susisiekimo ministro 2022 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3-461 „Dėl Nacionalinių taisyklių rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

nustato nacionalinių taisyklių rengimo, tvirtinimo, paskelbimo ir jų įtraukimo į nacionalinių geležinkelių taisyklių sąrašą tvarką. Atsižvelgiant į Teisės grupės pasiūlymą, Įstatymo projekto 3 straipsniu taip pat siūloma patikslinti GTESĮ 5 straipsnio 1 dalį nurodyti, jog nacionalines taisykles tvirtina ir (arba) kitų subjektų patvirtintas nacionalines taisykles į nacionalinių taisyklių sąrašą įtraukia susisiekimo ministras. Šiuo metu GTESĮ formuluotė nurodo, kad susisiekimo ministras tiesiog tvirtina nacionalinių taisyklių sąrašą. Iš tiesų šis sąrašas yra dinamiškas ir jį sudaro susisiekimo ministro bei Europos Sąjungos teisės aktų nustatyta tvarka Europos Sąjungos geležinkelių agentūros tvarkomose duomenų bazėse skelbiamos geležinkelių posistemų techninės taisyklės ir eismo saugos taisyklės, kurios gali būti patvirtintos susisiekimo ministro arba kito subjekto, pavyzdžiui, nacionalinės standartizacijos įstaigos patvirtinti nacionaliniai standartai.

4. Patikslinti darbuotojų sveikatos patikros reikalavimus. Galiojančios redakcijos GTESĮ 19¹ straipsnyje nėra nurodyta, kad reikalavimas patikrinti sveikatą, prieš pradėdant eiti eismo saugai užtikrinti svarbias pareigas, o vėliau ją tikrinti periodiškai, yra taikomas taip pat Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/773⁴ išvardytoms darbuotojų grupėms. Šiuo metu tik nurodyta, kad sveikatos patikra prieš pradėdant dirbti taikoma manevrų vadovams.

Taip pat, siekiant teisinio aiškumo, Įstatymo projektu siūloma papildyti GTESĮ 19¹ straipsnio nuostatas tais atvejais, kai geležinkelių infrastruktūros valdytojai ar geležinkelio įmonės (vežėjai)⁵ paveda eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atlikti fiziniams asmenims, kurie nėra atitinkamo geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojai. Pirma, siūloma nurodyti, kad bendrai kvalifikacijos tobulinimo priemonės ir žinių patikrinimo procedūros nustatomos geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų) eismo saugos valdymo sistemose. Antra, ūkio subjektai, kurie yra įdarbinę fizinius asmenis, atliekančius eismo saugai svarbias užduotis, arba savarankiškai dirbantys asmenys turi užtikrinti atitiktį reikalavimams, kurie keliami analogiškas eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekantiems geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojams eismo saugos valdymo sistemose. Atsižvelgiant į tai, šiems asmenims, kurie nėra geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojai, tačiau jiems pavestos eismo saugai užtikrinti svarbios užduotys, keliami kvalifikaciniai, mokymo ir žinių patikrinimo reikalavimai taip pat nustatomi ir geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų) eismo saugos valdymo sistemose.

Atsižvelgiant į Teisės grupės ~~tarpinstitucinio pasitarimo metu~~ pateiktas redakcinio pobūdžio pastabas, patikslintos Įstatymo projekto 22 straipsniu keičiamo GTESĮ 30 straipsnio 4 dalies 1 punkto, 6 ir 7 dalių, 28 straipsnio 6 ir 8 dalių nuostatų formuluotės.

Įstatymo projektu teikiami pasiūlymai ir juos pagrindžiančios aplinkybės detaliai aprašytos aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas teiktas derinti suinteresuotoms šalims ir paskelbtas Teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje du kartus – 2025 m. lapkričio 25 d.⁶ ir 2026 m. sausio 9 d.⁷ Antrojo derinimo metu pastabas ir pasiūlymus pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ekonomikos ir inovacijų ministerija), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra, Lietuvos pramonininkų konfederacija, AB „Lietuvos geležinkeliai“ (toliau – LG). Į visas pastabas atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, Įstatymo projekto patikslinimai darbo tvarka suderinti su pastabas ir pasiūlymus teikusiomis suinteresuotomis šalimis, todėl Įstatymo projekto

⁴ 2019 m. gegužės 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/773 dėl Europos Sąjungos geležinkelių sistemos traukinių eismo organizavimo ir valdymo posistemio sąveikos techninės specifikacijos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2012/757/ES, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2025 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2025/458.

⁵ Remiantis GTESĮ 1 straipsnio 3 dalimi, šio įstatymo nuostatos, taikytinos geležinkelio įmonėms (vežėjams), *mutatis mutandis* taikomos kitoms įmonėms (juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms, juridinių asmenų, kitų organizacijų filialams), kurios neįgijusios geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos naudojami geležinkelių infrastruktūra, manevruodamos ir (ar) važiuodamos į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ar iš jos. Atitinkamai geležinkelio įmonėms (vežėjams) taikomas teisinis reguliavimas taikytinas ir manevravimo paslaugas teikiančioms įmonėms.

⁶ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/ddcf6520ca0111f0a842b0e89767e3dc?jfwid=-10siklqxzf>

⁷ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/95348470ed5711f0b9baf24db8ed7e40?jfwid=-10siklqxzf>

derinimo pažyma neteikiama. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija ir Lietuvos transporto saugos administracija informavo, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymo projekto neturi.

Kaip jau minėta, Įstatymo projektas patikslintas atsižvelgiant į AB „ORLEN Lietuva“ 2026 m. kovo 27 d. raštu pateiktus pasiūlymus, gautus Įstatymo projekto derinimo Lietuvos Respublikos Vyriausybėje metu.

Įstatymo projektu patikslinamos nuostatos, kuriomis perkelta Direktyva 2007/59/EB⁸, Direktyva (ES) 2016/797⁹, Direktyva (ES) 2016/798, todėl kartu su Įstatymo projektu teikiamos minėtų Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelės.

Įstatymo projektas atitinka Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių¹⁰ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos¹¹ 4 punktu, Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Administracinės naštos pokytis, priėmus Įstatymo projektą, nenumatomas.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projektu siūlomos įtvirtinti GTESĮ sąvokos ir jų apibrėžtys vertinamos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nenumatoma.

Įstatymo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Geležinkelių transporto grupės (grupės vadovas – Vidmantas Tamulis, tel. +370 680 40669, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) patarėja Monika Žilinskaitė-Veželienė (tel. +370 690 90496, el. paštas monika.zilinskaite-vezeliene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 52 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 19¹, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
3. Europos Sąjungos teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelės, 93 lapai.
4. Aiškinamasis raštas, 26 lapai.
5. Suinteresuotųjų šalių raštų kopijos, 37 lapai.

Susisiekimo ministras

Juras Taminskas

Monika Žilinskaitė-Veželienė, tel. +370 690 90496 el. p. monika.zilinskaite-vezeliene@sumin.lt

⁸ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/59/EB dėl traukinių mašinistų, valdančių lokomotyvus ir traukinius geležinkelių sistemoje Bendrijos teritorijoje, sertifikavimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. balandžio 5 d. Europos Komisijos direktyva 2019/554/ES.

⁹ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje su pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/700.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimas Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.